

IZHAJA VSAK DAN

Iski ob nedeljah in praznikih ob 5., ob posebnih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvc. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvc. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, emrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in užitljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopolji se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

DRŽAVNI ZBOR.

DUNAJ 13. Začetkom današnje seje je izjavil posl. Sylvester, da je posl. Breiter predsednika dr. Pattaja v nekem pismu radi nekoga dogodka v parlamentu razžalil in on misli, da je gotov odobrenja cele zbornice, ako izjavi, da je tako postopanje zbornice ne vredno in je radi tega opravičen izraz graje in ogorčenja. (Živahno odobravanje).

Posl. Tresič je predlagal, naj se otvori debato o odgovoru, ki ga je dal v zadnji seji domobranski minister glede stotnika Piscičiča, v katerem vidi ogroženje prava interpelacije poslancev, in predlaga otvoritev debate v prihodnji seji.

Predlog je bil odklonjen. Nato se je prešlo na nadaljevanje prvega čitanja reforme poslovnika. V nadaljevanju prvega čitanja o reformi poslovnika je povdarjal posl. Bielohlawek nujno potrebo reforme poslovnika.

Posl. Breiter je povdarjal potrebo, da se napravi zakon o inkompatibiliteti ter je razpravljaval o tej priliki o aferi Wetzler, obdolževal ga je, da postopa v svojem trgovskem poslovanju nepravilno. Trdil je, da je Glombinski preskrbel Wetzlerju sedež v gosposki zbornici in zato dobil razne protikoncesije.

Posl. Glombinski je izjavil, da je prišel Breiterjev zaupnik po njegovem (Breiterjevem) govoru v družbi dveh drugih gospodov k Wetzlerju, kateremu je zatrjeval, da more le lopov in nesramen tepec ali bedak trditi to, kar trdi posl. Breiter v svojem predlogu.

Govornik je opisoval podrobno korake, ki sta jih storila on in predsednik poljskega kluba v korist gališke živinoreje ter izjavil, da ni storil niti koraka v korist Wetzlerju, da bi se ga poklicalo v gosposko zbornico.

Posl. Udral je kritikoval držanje predsednika v aferi Breiter ter je očital vladi, da gre njen sistem za tem, da se obrzi nemško hegenomijo. Povdarjal je, da onemogočajo Nemci delovanje češkega deželnege zbora, kličejo Nemčijo na pomoč, a nočejo ničesar čuti o enakopravnosti narodov.

V svojem dejanskem popravku je bivši minister Pacak očital češkim radikalcem demagogijo ter je obžaloval, da češki radikanci pobijajo ostale Čeha. — Izjavil je: Češki agrarci se ne boje sedeti skupaj z Nemci.

Posl. Choc je izjavil, da nikakor ne zaupa narodnostnemu odseku. Nemci naj pridejo s svojimi predlogi v češki deželni zbor.

Nato je bila vladna predloga glede definitivne reforme poslovnika odkazana odseku za poslovnik.

Prihodnja seja dne 18. i. m.

Volitev dunajskih podžupanov.

DUNAJ 5. Občinski svet je izvolil Porzerja prvim, Hierhammerja drugim in Hossa tretjim podžupanom ter je dovolil 50.000 K za avstrijsko letalno tekmo.

Afera Breiter - dr. Pattai.

DUNAJ 13. Danes so se sestali zastopniki poslanca Breiterja in dr. Pattajeva sekundanta dr. Stözlja. Sklenili so, da se predloži vprašanje o Breiterjevi satisfak-

cijski sposobnosti posebnemu častnemu sodu.

Hrvatski sabor.

ZAGREB 13. Med vlogami se nahajajo štiri interpelacije, od katerih se nanašati dve na potovanje cesarja v Bosno. Posl. Supilo je vložil interpelacijo, v kateri vprašuje vlado, da-li je ban napravil korake, da se udeleži tudi on cesarjevega obiska v Bosni in Hercegovini ter s tem potrdi pravico hrvatskega naroda na ti deželi. V nasprotnem slučaju vprašuje, kako more ban opravičiti, da je zanemaril nekaj, zbog česar ga more postaviti sabor pod obtožbo.

Volilne demonstracije na Francozskem

ALAIS 13. Ker je volilna komisija na mesto enega združenega socialista, o katerem se zdelo pred skrutinijem, da je izvoljen, proglasila enega neodvisnega socialista za izvoljenega, je prišlo včeraj pred prefekturo do demonstracij, pri čemur so bila razbita vsa stekla. — En rudar je bil ranjen z bodalom.

Ustaja v Albaniji.

CARIGRAD 13. Listi javljajo, da se podasta vojni minister in Korovski vali v Prizren. To potovanje je v zvezi z ustajo v Albaniji, kjer se Turkom nikakor ne godi tako dobro, kakor bi hoteli oni dokazati.

Potres.

PULA 13. Potres, ki so ga čutili v sredo na Nižjeavstrijskem, je bil zabilježen tudi od aparatov tukajšnega observatorija.

Nevihita v Pragi. — Utrgal se je oblak.

PRAGA 13. Med 12 in 1 uro popol. se je spustila med Prago in okolico težka nevihta s točo. Vdarila je večkrat strela. Utrgal se je oblak in padlo je toliko dežja, da je voda udrla iz kanalov in preplavila več cest. Tudi v več priličnih stanovanj je udrla voda, tako, da so se morale stranke izseliti. Do enih sta ponehala dež in nevihta.

PRAGA 13. Med današnjo nevihto je je otrela udarila pri stolpu za smodnik v vrhno žico električne železnice, pri čemer je pričela žica goreti, kar je povzročilo med pasažirji veliko paniko. Neka dama se je onesvestila in so jo morali nesti iz voza. Na Vaclavskem trgu je bila razdejana transformacijska naprava, vsled česar je tiskarna „Narodnih Listov“ ostala brez električne sile. V hotelu Central je bila poplavljen glavna dvorana. V cerkev sv. Henrika so udrla vode do glavnega oltarja. V kleti neke restavracije bi kletar in njegov pomočnik kmalu utonila, vendar se je posrečilo rešiti oba. Kolodvor v Bubneču je popolnoma pod vodo.

Viharji ob francozskem obrežju.

PARIZ 13. Od morskkega obrežja prihajajo poročila o velikih viharjih. Več čolnov je vrglo na obrežju. Nekaj mornarjev je utonilo.

Krečansko vprašanje.

SOLUN 13. Na današnjem protestnem shodu v Resniji, katerega so se udeležile vse vasi monastirskega vilajeta, se je sklenilo naznaniti velikemu vezirju in zbornici, da zgrabi, če ne dobi tekom štirih dni povoljnega odgovora v krečanskem vprašanju, vse

za tem; misel na Boga in na svojo molitev, na imenitnost trenutka lastnega življenja jo je obvladala popolnoma. Po nagovoru, kakor ga je Stepanović posebno priporočal, ki ga pa deca ni umela, je začela z nazornim poukom, imenovaje jim vse predmete, ki jih obdajajo. Razlagala jim je njihovo vporabo in v zvezi s tem velikost posamičnih. (Za hip se je zopet občutila znamenito bitje.) Otroci so njena vprašanja komaj odgovarjali, divje so se plašili pred njo, — jeden njih je nagubil lica ter se spustil v jok, ko se mu je približala Jurkica. Za trenotek je postala nestrpna in celo sitna. Bolelo jo je, da so otroci taki. A v tem je postalo v sobi skoraj mračno, dež je padal silno. Skoraj da ni zajokala. Čez nekoliko časa pa je vendar prisiljal na zaprašene in po dežju okapane šipe svitel solčni žarek. Jurkica je pohтела k bližnjemu oknu in opazila del vedrega neba med raztrganimi oblaki, katerih robovi so se svetili sijajno modro, a izpod njih so se izlivali beli solčni žarki. Dvorana je sedaj izgledala prijazneje. Solčni traki so igrajoče poskakovali otročičem po plavih glavah in te ljubke, drage, nedolžne glavnice so izgledale kakor one angeljev iz sikstinske kapele. V teh solčnih trakih se je zibalo po zraku od okna pa do poda na milijone prašnih atomov, ki so v tem zibanju sličili dolgim in širokim zagrinjalom. Otročiči so se branili te luči, zakrivaje si

albansko moško prebivalstvo za orožje in bo marširalo proti meji, ne da bi čakalo dovoljenja vlade ter da se samo zavzame za spoštovanje pravic Turčije na Kreti.

GRŠKA.

ATENE 13. Položaj vlade je omajen. Mlaji častniki se sestajajo v shodu. Govori se, da se hoče reaktivirati vojaško ligo, uvesti diktaturo in pripraviti sklicanje konstitučne zbornice. V pokrajinah, izlasti v Tesaliji, so bile demonstracije. Povsod vlada baje razburjenje, ki je proročujejo sedanjí dogodki na Kreti.

Koreja japonska pokrajina.

BEROLIN 13. Iz Petrograda brzojavljajo: Potrjuje se, da bo Japonska v kratkem

oficijelno anektirala Korejo. Besedilo novih trgovinskih pogodb Japonske z drugimi vlastmi, ki bodo sklenjene 1. julija, bo vsebovalo frazo: Japonska s pokrajino Korejo.

Ruski minister za unanje stvari je vsprejel to spremembo stvari mirno, ker hoče vzdržati prijateljske odnose z Japonsko, izlasti vled ameriškega načrta, da se nevtalizira Mandžurija in vled agresivnega postopanja Kitajske v paroplovnem vprašanju.

Praga 13. Med današnjo nevihto je na neki poljski stezi strela zadela in ubila 35-letnega inženirja Adalberta Černy.

Govor drž. poslanca dr. O. Rybářa

na razpravi o reformi poslovnika v seji zbornice poslancev dne 10. maja 1910.

Jednakopravnost zahtevamo!

Posebno čudno zveni ta trditev (da namreč Slovenci stavljajo pretirane zahteve) od strani Nemcev, ki niso bili le v minulosti protežirani v vsakem pogledu, ki se marveč tudi v najnovšem času — čim so le izrazili kako malo željico — že smejo nadejati takojšnje izpolnitve. Česa zahtevamo mi Slovani? Mi zahtevamo enakopravnost v uradu, mi zahtevamo, da se tudi z našimi soplemenjaki na različnih oblastih občuje v njihovem materinem jeziku — to je zahteva, ki je povsem sama ob sebi umevna in s katero se v Švici tudi res postopa kako je samo ob sebi umevno — mi bi bili zadovoljni, ako bi tudi v Avstriji tako postopali z nami kakor se s Švicarji v njihovi domovini. (Odobranje); — dalje zahtevamo, naj naša mladina dobiva pouk v materinem jeziku. (Pohvala). To je ravno tisti objekt boja, ki provzroča v Avstriji pravzaprav največje spore; kajti, čim mi zahtevamo kako šolo, so Nemci — a na jugu, žal, tudi Italijani — hitro po koncu od vseh strani proti temu in se branijo z vsemi sredstvi, z rokami in nogami, proti tej zahtevi. Nemcem seveda ne treba, da bi v svojih dednih deželah zahtevali šol, kajti preskrbljeni so s šolami v preobilju.

Ali Nemci začenjajo dan danes zahtevati šol tudi tam, kjer prav za prav niti ni nastanjenih Nemcev ali nemških otrok; danes zahtevajo šol že na jugu, kjer sploh ni nobenega stalno nastanjenega nemškega prebivalstva, kjer je k večjemu oficirjev in uradnikov, ki po večem delu zopet niso nemške narodnosti, ki jih pa zistem vladajočji v Avstriji, označa za Nemce in jih naravnost sili, da pošiljajo svoje otroke v nemške šole. Kjer je najti le par taci vladnih Nemcev — tako bi jih jaz imenoval (Odobranje) — in kjer se je kateri bodi njihovih predstojnikov oglašil za nemško ljudsko šolo, hitro je vlada tu in jim dovoljuje šole celo tam, kjer — kakor n. pr. v Primorju, v Trstu — domače slovansko prebivalstvo vzlic svojemu velikemu številu, vzlic vsem prorošjam in pritožbam ne more priti niti do ene ljudske šole. Prav v zadnjem času je bilo na jugu v čisto slovanskih krajih, kjer je le par priseljenih Nemcev in takih, — kakor sem jih prej imenoval

— vladnih Nemcev, ustanovljenih nemških šol, in sicer — kar je najznačilneje — ne morda na račun naučnega, marveč, gospoda moja, na račun železniškega ministerstva. (Veselost). Železniško ministerstvo nastopa torej pri nas tudi kakor germanizatorično ministerstvo.

Gospoda moja! Takoj moram izjaviti, da nimam absolutno nič proti temu, ako se za nemške otroke snujejo nemške šole. Gotovo ne! Ali gospoda moja, ako se Nemcem daja šol tam, kjer je prebivalstvo čisto slovansko, a to čisto slovansko prebivalstvo nima nikake šole: potem je to največa krivica, ki si jo sploh moremo misliti. (Pohvala).

Če torej, gospoda moja, ustvarimo nov poslovnik — in to je vendar glavni namen te reforme poslovnika, da se onemogoči lahkomisljeno obstrukcijo, potem se moramo — in to je naglašal že tudi tovariš dr. Kramar — lotiti, da odstranimo

vzroke, ki vodijo do obstrukcije.

Do tega se ni došlo do danes. Obstrukcija je, gospoda moja, nekaj, česar jaz za svojo vsebo ne bi označal za absolutno ne dopustno. Ne morem storiti tega, ker sem svoječasno v deželnem zboru tržaškem sam tiral obstrukcijo, in sicer obstrukcijo, ki bi ugajala celo gospodom radikalcem iz Češke. Kajti mi smo tam — kar odkrito bodi povedano — motili razpravo s trobentami, ladijskimi sirenamimi itd. Obstrukcije same na sebi bi jaz torej ne proglašal za nedopustno.

Nasprotno: priznati moram brez druzega, da je obstrukcija nekaj dopustnega, ako gre za brambo napadanih pravic kakega naroda, za preprečenje očitne krivice. Izjavljam tudi nadalje, da bi se — če bi zopet prišli v tako situacijo, v kakoršnji smo se nahajali tedaj v tržaškem deželnem zboru, ko so hoteli z volilno reformo slovansko prebivalstvo nedostavno vreči iz deželnege zbora — jaz ne obstavljal in bi takoj posegel zopet po obstrukciji, ki bi jo izvajal tudi z najostrejšimi sredstvi. Nisem torej principijelen nasprotnik obstrukcije, pač pa smatram obstrukcijo za nedopustno tedaj, ko gre za manje važne interese. Po-

hčerko gospoda sodnika, in malo Mandico, kmečkim otrokom. Milena je bila udarila Mandico, ker jej je slednja stopila se svojimi blatnimi opankami na njene fine čevljčke; opsovala jo je, ker se je prerivala pred njo, ki jej je oče sodnik. Jurkica je strogo poučila Mileno, kako krivo je ravnala. Deklica je milo zajokala in v znak kesanja je podarila Mandici iz lastnega nagiba kola iz svoje torbice. Jurkica jo je poljubila in otroče je takoj bilo vse srečno. A komaj se je mali svet nekam pomiril, evo nove neprilike. Mandica se je namreč se svojim kolačkom vtihotapila v kot in ga jedla tam s pravo naslado. Malo cigansko otroče, Marica, jo je gledala. Lepo otroče je do cela uprlo svoje velike temne oči v rumeno testenino in kakor okamenjeno spremljalo vsako kretinjo Mandičine roke. Mandico je to zijače srđilo. Podila je Marico od sebe, a ciganje, kakor očarano, ni se niti ganilo. Nazadnje, lačna siročica, ni mogla drugače, nego da je poprosila za košček in takoj stegnila roko proti kolačku. Mandica se je vstrašila za svoj kolač; ni zastoj čula, da so cigani tatovi, — in v tem strahu je popahnila Marico daleč od sebe, a revno, slabotno dete je zdrsnilo ter se udarilo ob vogel klopi. Nastal je silen jok. Tako Marica kakor Mandica sta jokali. Jurkico je vse to zelo užalilo in prešla jej je dobra volja, ki se jej ni več povrnila. (Pride še.)

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski spisal Ks. Šandor-Gjalski. - Prevel Fr. Oreš

Popoludne šele je zamogla Jurkica seznaniti se z deco ter pričeti s poukom. Ospela je točno ob dveh, da-si je dež lil kakor iz škafa. Stopivši v dvorano udaril jej v obraz težek in neprijeten vzduh, nasičen s opare od vlažne obleke in onega posebnega otroškega vonja. Neprijetno jo je mirnilo, a kmalu jej je prešlo ter se je udobrovoljila. Ta vzduh, kakor da bi jej vzbujal spomine iz lastnega detinstva in nežno jej je bilo pri srcu. Ona predstava o sami sebi kakor strogem, znamenitem bitju, izginila je popolnoma. Stojčica sredi sobe je pokazala otrokom razpelo na zidu, pozvala jih, da vstanejo ter sklenejo roke, in naj, vprti s pogledom na drugega gospoda Boga, pomolijo skupno z njo. In ona je začela: „V imenu Očeta, Sina in Sv. Duha...“ Glas jej je drhtel, proti grlu se jej je dvigal iz notranjosti neki val in srce jej je silno bilo; otroci so se slabotno oglašali, a ona ni šla

sebnostjo smatram za nedopustno, če gre — govorim to čisto odkrito, in prosim, naj se smatra to kakor moje osebno mnenje, ker nečem, da bi morda moj klub prevzel odgovornost — za to, da si kdo pribori moč. V takem slučaju treba ravno rabiti druga sredstva, da se pride do moči. V takem slučaju obstrukcija po mojem mnenju ni na mestu.

Čim stojim na tem stališču, se mora vendar, ako hočemo odpraviti obstrukcijo odpraviti tudi vzroke obstrukcije, kakor sem že prej omenjal. In ti vzroki leže v etnografskih razmerah avstro-ogrsko monarhije. Naš centralni parlament ni n. pr. parlament kakor nemški reichstag ali francozki parlament.

V nemškem reichstagu sicer tudi ni tako; tam je Poljakov, četudi v malem številu. Ali vzemimo Francijo, kjer je zastopan samo en narod in kjer gre za zastopanje skupnih interesov. Mi, gospoda moja, ne tvorimo tu centralnega parlamenta Citlajtanije, marveč

parlament avstrijskih narodov,

česar po ustavi ne bi smelo biti temu tako. V resnici se torej tu ne tvorijo toliko politične grupe, marveč narodne grupe. Tu stoji narod nasproti drugemu narodu, tu tvorijo narod zopet za-se mal parlament, ki je razdeljen v različne politične in gospodarske stranke. V narodnih vprašanjih pa stoji navadno zastopstvo enega naroda proti zastopstvu drugega naroda. Vsled tega se za gotova vprašanja, ki se razpravljajo v parlamentu kaže nezadostno zanimanje. Kaj briga n. pr. zastopnike maloruskega plemena kaka italijanska srednja šola je v Trentinu? Ta nima za njih absolutno nikakega interesa, a vzlic temu so po ustavi pozvani, da tudi o tem sodijo in odločajo.

(Zvršetak pride).

Glavosi o govoru dr. Rybaša.

„Pravo Lidu“, glasilo češke socijalne demokracije, živahno komentira Dr. Rybašev govor in pravi, da se ideje dr. Rybaša gleda narodne avtonomije in stališča napram češkemu državnemu pravu strinjajo v marsičem z onimi, ki jih zastopa socijalna demokracija v češkem političnem življenju. Na koncu svojega komentarja pravi „Pravo Lidu“, da se še povrne k govoru posl. dr. Rybaša, čim dobi v roke stenografski zapisnik.

***

„Agrarier Tagblatt“ piše na uvodnem mestu: Dr. Rybaš je izpregovoril pravo besedo: Sprememba zistema ne bi zadoščala, ampak priti mora do revizije ustave na federalistični podlagi. Potem pride parlament tudi brez reforme poslovnika do sporazumljenja!

„Tagblatt“ hvali pogum, s katerim je dr. Rybaš izgovoril to besedo.

***

Prški „Den“ piše: „V včerajšnji seji posl. zbornice je spregovoril eden najboljših sinov slovenskega naroda posl. dr. Rybaš, čegar narodnemu in kulturnemu delu v Trstu imajo zahvaliti Slovenci in Hrvatje celo vrsto uspehov. Dr. Rybaš je radikalec v delu, in ravno zato, ker je videl, kako češki radikali v parlamentu radikalno prepustčajo delo mladočehom in agrarcem, sami pa omejujejo svoje delovanje za češki narod na radikalne medklice in obljube, ki jih niso nikdar držali. Tako, kakor misli o čeških radikalcih dr. Rybaš, misli o njih vsa „Slov. Enota.“

S to lekcijo, ki jo je dal dr. Rybaš našim radikalcem, soglašajo gotovo ne-le vsa „Slov. Enota“ temveč tudi vsa češka javnost, ki si želi, da bi „Slov. Enota“ bila ohranjena v prid slovanski in ne manj tudi češki stvari.“

Dnevne novice.

Volitve na Ogrskem so sedaj uradno razpisane. Dosedaj so bile vsake volitve zelo burne, vsakrat je tekla kri. Tudi sedaj bo v bolj „vročih“ okrajih skrbelo vojaštvo za red. Vsega skupaj bo menda postavljenih okoli 1100 kandidatov.

Kongres ruskih novinarjev in pisateljev. — Teh dni se je vršil v Petrogradu drugi kongres ruskih novinarjev in pisateljev. Častnim predsednikom kongresa je bil izvoljen publicist Gregorij Gradovski, predsedoval mu je pa bivši poslanec dume Silkin. Mnogi ugledni ruski novinarji in pisatelji pa niso prisostvovali kongresu radi tega, ker je oblastnja prepovedala razpravljati o pravnem položaju časnikarstva v Rusiji. Radi tega so nastale dve stranki, od katerih je ena trdila, da brez razpravljanja omenjenega vprašanja sploh ves kongres nima smisla, a druga je naglašala, da je obržavanje kongresa neobhodno potrebno radi razpravljanja o tolikih bistvenih in življenjskih vprašanjih ruskih novinarjev in pisateljev. Na kongresu je bil tako vsprejet predlog, da se nepriznanim tovarišem izrazijo simpatije. Potem je poročal M. A. Stahovič o ustanovitvi Tolstejevega muzeja, V. P. Kranichfeld je predaval o literaturi in kapitalu, Lehedev iz Samare je opisal življenje ruskih pokrajinskih novinarjev na podlagi podatkov, ki jih je nabral v 35 pokrajinskih uredništvih. Mej drugim je omenil, da živi v Rusiji tudi tak urednik, ki piše članke, jih slaga ter sam vodi upravo in ekspedira

list. Izvestje je zaključilo s pozivom, naj se dela za organizacijo vsruske novinarske zveze na strogo stanovski podlagi, in istočasno naj se osnujejo častna sodišča.

Parlamentarne vesti. Češko-nemška pogajanja se bodo nadaljevala v torek po binškošnih praznikih.

Klub čeških agrarcev je v svoji seji dne 11. t. m. soglasno odobril vsebino govora, ki ga je imel bivši minister Prašek v Všetatu in o katerem smo tudi mi poročali.

Koreja bo priklopljena k Japonski, baje že 1. junija. „Birševija Vjedomosti“ poročajo, da ne bo Rusija delala nikakih težkoč.

Sestanek avstrijskih esperantov se bo vršil za binškošne praznike na Dunaju. Razprave se bodo vršile v esperantskem jeziku.

Atentat na predsednika ruske dume Gučkova. Terorizem na Ruskem še ni prenehal. Te dni se je razpočila pod vlakom, v katerem se je vozil predsednik dume Gučkov, bomba, ki je k sreči napravila le malo škode. V Petrogradu so prepričani, da je bil ta napad naperjen proti Gučkovu.

Samomor kontreadmirala vit. Jenika. Iz Bolcana poročajo, da se je 11. t. m. tamkaj ustrelil kontreadmiral v pokoju Viktor Jenik-Zasadski pl. Gamsendorf. Jeniku se je zmešalo.

Iz Grške armade je bilo odpuščenih 72 častnikov. Odpust je kralj potrdil. Vsled tega vlada v vojaških krogih veliko razburjenje. Odpuščeni častniki mislijo izdati proglas na narod.

Tržaška slovenska mladina Cir.-Met. družbi.

Četrtrič že je minoli pust priredila tržaška slovenska mladina ples v korist slovenske in hrvatske Ciril-Methodove družbe.

Čisti dobiček teh plesov — ki se je delil polovico eni polovico drugi družbi — raste od leta do leta, a letos je ta svota narasla na nepričakovano visočino sedem tisoč petsto kron, od katerih je že dobila tržaška ženska Ciril-Methodova podružnica 300 kron, a 7200 bi se imelo razdeliti na dva enaka dela za slovensko in hrvatsko družbo.

Ker je pa letos pred durmi zidanje nove Ciril-Methodove šole v Trstu, ki bo stala slovensko družbo ogromno svoto, se je od strani slovenske v odboru plesa sodelujoče mladine izrazil želja, naj bi se za tokrat odstopilo slovenski družbi dve tretjini in hrvatski eno. — Na zadnji in zaključni seji dne 11. t. m. so se zastopniki hrvatske mladine tudi pokazali kavalirje in videvši na slovenski strani res veliko potrebo — sami predlagali, naj se tokrat določi za slovensko družbo 5200 K a za hrvatsko 2000 K. Ta kavalirski predlog bratov Hrvatov je bil od strani slov. zastopnikov sprejet z navdušenimi žepklici na Slovensko in Hrvatsko vzajemno v Trstu.

Obenem se je tudi določilo, da se pristopi k obrambnemu skladu z enim kamnom in da se takoj izplača iz rezervnega plesnega fonda svoto 200 K.

Tako je ta ples donesel letos slovenski družbi, ženski podr. in obrambnemu skladu skupno pet tisoč sedemsto kron, a hrvatski družbi dva tisoč K.

Gotovi smo, da nepričakovano razveseljivi rezultat letošnjega plesa tržaško slovensko mladino še bolj navduši, da bo v bodoče še z večjim veseljem in požrtvovalnostjo prirejala enake prireditve v korist naši prepotrebni družbi.

Ti pa, slovenska mladina širom naše domovine, vzgleduj se nad vrlo tržaško mladino in jo vsaj deloma posnemaj v narodnem delovanju in požrtvovalnosti za slov. stvar.

Pripomniti bi nam bilo, da je bilo kosmatega dohodka plesa 9655 K 27 st., torej samo 345 K manj, nego oni vseitalijanske „Lega Nazionale“, ki je imela na letošnjem glavnem plesu 10.000 K kosmatega dohodka.

Domače vesti.

Zopet nekaj o magistratnih redarjih. Stara in znana stvar je, da se magistratni redarji, ki bi imeli po svojem prvotnem smotru oskrbovati mestno zdravstveno policijo, često velika nevarnost za red in mir v našem mestu. Kadar se jim namreč izljublja, začenjajo našim siromašnim mlekaricam izlivati kar po vrsti mleko po mestnem tlaku, drugikat se zopet začenjajo znašati nad nedolžnimi jerbasi, v katerih prinašajo okoličanske kmetice v mesto radič, salato, bige itd. V raznih letnikih „Edinosti“ je že zabeleženih toliko „junaških“ činov teh mestnih pandurjev, da bi zadoščalo že za precej debelo knjigo.

Ti ljudje se odlikujejo skoro brez izjeme po nadutosti in posebni brezobzirnosti, a gotovo je dosegel rekord v tem oziru oni člen te slavne magistratne policije, ki je imel predvčerajšnjim službo v bližini pošte.

Kakor vsako jutro, je stal tudi ono jutro pred mlekarno Hrušica v ulici delle Poste dvovprežen voz, ki je pripeljal mleko iz Hrušice. Poleg tega je bil novprežen voz, s katerim prevažajo mleko po mestu odjemalcem na debelo in filijalkam. Kar naenkrat je prirogovil neki magistratni

„redar“, se povspel na voz ter začel odpirati vrče z mlekom. Pri tem je razsajal, kakor, no... kakor bi pač ne smel človek, ki je baje postavljen tudi za vzdrževanje reda. Konečno je odločil mož, da se ima mleko takoč ipeljati pred kavarno Fabris, kjer sta domači in nek iz Gradca sem došli tržni komisar preiskovala razno sumljivo mleko. Gospa, ki vodi posle mlekarne Hrušica v Trstu, je naročila, naj preložijo vse vrče na en voz. A mož „reda“ je to za branil in ob enem rekel gospej, naj se briga za svoje posle, (kakor da bi to ne bil njen posel!).

Mej tem se je nabralo pred mlekarno okoli obeh voz polno ljudi, ki so si mislili, da se gre za kako veliko hudodelstvo, ker je magistratni junak tako razsajal. Tako se je napolila proti kavarni Fabris cela procesija. Naprej sta šla oba voza, a zadej vsi ljudje, ki so se bili nabrali pred mlekarno. Čim so prišli na mesto, kjer sta bila oba komisarja, je magistratni komisar najprvo vprašal svojega podrejenca, „kdo mu je naročil, da oba voza pripelje tja?“

Junak, ki je bil preje tako korajžen, ni vedel ničesar odgovoriti.

Komisar je na to prav pošteno zdelal „redarja“ in velel: „Poznamo mi mleko iz Hrušice“, ter je naročil, naj je brez družega popeljejo nazaj, češ, da je mleko iz Hrušice najbolje mleko v Trstu. Oni iz Gradca je pa rekel:

„Ker je mleko že tukaj, je preiščemo“. Res so odprli nekaj vrčev, na kar je tudi graški komisar potrdil, kar je že preje rekel magistratni komisar: da je m l e k o p r a v d o b r o!

Na vsaki način pa priporočamo našima delegatoma v mestnem odboru, naj spravita tam enkrat v razgovor tudi vprašanje magistratnih „redarjev“, ki delajo po mestu — nered!

Trgovskim pomočnikom. Prejeli smo: Pod tem naslovom sem čital v „Edinosti“ notico, s katero vabi neki A. B. na posvetovanje radi ustanovitve novega društva trgovskih pomočnikov in sličnih.

Misel ni slaba; volje imajo ti mladeniči, kakor se vidi, tudi dovolj.

Pisec pravi, da je skrajni čas, da se trgovski pomočniki organizirajo. Pripoveduje tudi, da v Beljaku ima društvo „Anker“ 100 členov, med katerimi je 90 Slovencev in da so se vsi tam pomencil. To je res sramota! Sicer pa moramo misliti, da A. B. gotovo ni bil še nikdar v „Trgovsko izobraževalnem društvu“, ali se pa prav nič ne zanima in ne zasleduje, kaj da so dosedaj napravili slov. trgovci v Trstu potom tega društva ali drugim načinom.

Kajti, ako bi ta pisec to znal, gotovo ne bi bil pisal kaj takega.

Trgovci imajo svoje društvo, ki je tu, da skrbi za svoje člene. V ta namen ima razne odseke, in vzdržuje trgovske tečaje za učence in učenke.

Omenjeno društvo razpošilja okrožnice in vabi ob vsaki priliki k pristopu v društvo. In res bi to društvu imelo mesto dosedajnih 150 členov veliko lepše število. In čim močnejše bi bilo, tem večjo moč bi imelo in bi se zamoglo tako razviti, kakor razmere zahtevajo.

Čudim se nadalje, da se pisec ni prej obrnil na že obstoječe trg. društvo, ter istemu eventualno svetoval, kaj in kako naj bi se reorganizirali.

Smo pač menda vendar Slovenci! Komaj da eno društvo uspeva in se more le s težavo dobiti dovolj delavnih moči, že se hočemo krojiti! Da nam je složno in skupno delo potrebno, na tem ni nikakega dvoma.

Zadosten dokaz za to je, kruti boj, ki se bije že 8 let v naši „Zadrugi“. In komu gre zasluga, da nas niso že popolnoma uničili? Kdo vodi vso to mučno delo, ki mu je v prvi vrsti namen, da se zboljšajo razmere našim trgovskim pomočnikom?! Govorite!

Mari ni konsorcij strokovna organizacija? Mari niso tam člani vsi trgovski pomočniki?! So se kje in kedaj trg. pom. slov. narodnosti tam oglasili?!

Tam bi imeli dovolj posla, tam bi se morali organizirati in tam skrbeti za svoje pravice, ako se pri „Trgov. izobr. društvu“ ne čutite domače. Dobro bi tudi bilo, da bi poslal navodilo v Beljak onim 90 mladeničem, kako naj premagajo svojih 10 kolegov, kar menda ne bo težko — in s tem rešil kolege iz nemškega jarma!!

Poziv vsem slovenskim zdravnikom! Da okrepimo idejo jugoslovanske vzajemnosti in pripravimo tla bodočim slovenskim zdravniškim kongresom, sklenili smo na zadnjem občnem zboru, posetiti dne 26. in 27. t. m. brate Hrvatje. Dogovorno s „sborom liečnika kraljevina Hrvatske i Slavonije“ določil se je izletu v Zagreb naslednji program: V praznik dne 26. t. m. ob 7.20 zjutraj odhod iz Ljubljane. Na Zidanem mestu se pridružijo štajerski kolegi. Prihod v Zagreb ob 12.15 popoldne. Ob 1 obed v Palace-hotelu, ob 3. izlet v Samobor, ob 8. komers v Palace-hotelu. V petek dne 27. t. m. ob 8. zjutraj poset bolnice milosrdnih sestara, ob 9 in pol poset zagrebškega Sinatorija, ob 11. otvorjenje parne pralnice in zavoda za desinfekcijo ter poset groblja na Mirogoju, za tem vožnja okoli Tuškana. Ob 1. obed v Palace-hotelu. Ob 6. „mesečna skupština sbora liečnika“, ob 8. skupna večerja v Palace-hotelu, ob 10. zvečer, po-

vratek v Ljubljano, kamor dojdemo ob 3. zjutraj.

Torej gotovo zelo lep in zanimiv vsprej! Vse slovenske kolege vabim, da se udeležijo izleta in sicer naj se vsakdo kolikor možno drži določenega programa. Kdor je pa zadržan, se seveda tudi lahko poslužijo poznejših vlakov. Na vsak način naj se pa vsak udeleženec javi podpisaneu predsedstvu, ker mora „sbor liečnika“ radi vozov itd. vedeti število udeležnikov. Naravno je, da se izleta tudi lahko udeležijo dame. — Za „društvo zdravnikov na Kranjskem“: dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški.

Nevročljive poštno pošiljkatve. C. k. poštno in brzojavno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam onih priporočenih in navadnih nevročljivih poštnih pošiljkatve, ki so bile meseca aprila v oddelku za nevročljive poštno pošiljkatve v Trstu odprte in ki so jim odpošiljatelj nepoznani. Ta seznam je prinesel tukajšnji uradni list v polnem obsegu.

C. in kr. vojna mornarica. Vojna ladija „Cesar Karol VI.“ je 9. t. m. dospela v Montevideo, kjer ostane 7 dni. Na ladiji vse zdravo.

Lloydov parnik „Stambul“. — Novi parnik „Stambul“ odpluje prvič iz Trsta v Levanto dne 22. t. m.

Plemeniti dar. Gosp. Vosadka, Čeh, je poučeval v „Ruskem Kružu“ češčino, za kar mu je vodstvo določilo 60 kron nagrade. Plemeniti brat Čeh pa je odklonil nagrado, ter izrazil željo, naj se od te svote nakloni 30 kron za novo šolsko zgradbo in 30 kron „Dijaškemu podpor. društvu“. Gosp. Vosadka naj bo nam vsem v izgled, kako treba podporirati našo narodno stvar! Hvaležni bratu Čehu storimo tudi mi tako!

Denar je naložen v „Trgovsko-obrtni zadrugi.“

V Lonjerju bo torej jutri pomladanska veselica tamošnjega pevskega društva „Zastava“. Tržaški mestni Slovenci, ki prav radi zahajajo med brate v okolico, pokažejo gotovo tudi ob tej priliki, da so jim zavedni Lonjerji še vedno pri srcu. In ko bi meščani ne šli v Lonjer radi Lonjercev pojdejo radi sebe! Kaj je prijetnejšega kot izlet v ozeleleno slovensko dolinico tik Trsta, kjer sebe in druge ob pesmi razveseljuješ, zabavaš in navdušuješ! In na dnevnem redu jutrnje veselice je vrsta pevskih in glasbenih točk, ter igra, pred kratkim umrlega pesnika Medveda, ki jo uprizore domači diletantje. Kdor ne naredi na binškošno nedeljo večjega izleta, gotovo obišče naš prijazni Lonjer.

Majniški izlet. Moški in ženski zbor tukajšnje podružnice „Glasbene Matice“ priredita v nedeljo dne 22. t. m. ceiodnevni izlet čez Artviže v Vremsko dolino — v Zavrhke. Izlet prirede pevci in pevke sebi in prijateljem in prijateljicam društva. — Natančnejši vsprej pridobimo pravočasno.

Potres so čutili predvčerajšnjim po Gor. Stajerskem in Nižje-avstrijskem. Na Dunaju je zavladalo splošno razburjenje, ker je ljudstvo upravljalo potres v zvezo s Halleyevim kometom.

Halleyev komet. Nekdo, ki je že videl razne zvezde repatice, nam piše: Dne 12. t. m. ob 2.45 uri zjutraj je bilo iz Trsta in okolice videti ta velikanski komet. Radoveden, ne toliko na Halleyev komet, kolikor pa na število tržaških radovednežev, sem vstal dne 13. t. m. že ob 1 in pol uri zjutraj in šel na ulico. Zdelo se mi je, da smo v pustnem torku zjutraj! Ljudje, mladi in stari, delavci in gospoda, so šetali po ulicah! Tu pa tam se je že kedo, morda nehotno obrnil proti „Razklanemu hribu“, iz-za katerega je imel priti komet. Na vojaškem trgu je bila masa ljudi, ki je čakala openski tramvaj, da se žnjim popelje na hribe. Pri kapucinih je bilo celo morje najraznovrstnejših radovednežev. Na Karlovem pomolu je tudi bilo 3 do 400 ljudi, med njimi večja družba slovenskih delavcev, ki so na čast repatice pili rujno vince! Ljudje so se šalili vse križem. Škoda, da šale niso bile vedno najdstojnejše in še bolj škoda, da je bilo med radovedneži mnogo otrok, ki bi bili mnogo na boljšem, da so jih stariši pustili doma! Poprečno sodim, da je bilo na ulicah in sploh zunaj najmanj 30.000 meščanov! Ob takih izrednih prilikah bi bilo umestno, da oblastva-puste vsaj boljše kavarne vso noč odprte.

Tržaška kometomanija na Opčinah. Velikanska procesija se je vlekla predminolo noč iz Trsta na Opčine. Ob 11. uri se je začelo in trajalo do 3. ure. Vse romarje je vodila le ena „gonilna“ misel in namen: Videti komet! Naj gledajo filistri še takim preziranjem na potnike, ki si kratijo spanje radi nedolžnega kometa, stvar je enkrat aktualna in vsakemu nobel-Tržačanu se spodobi, da se poda na Opčine opazovat to zverino, ki se je zaklela, da nas dne 18. maja s svojo metlo pomete iz te solzne doline in vzame seboj v solčne daljave.

In tako se je v predminoli noči pomikala vrta avtomobilov, vozov, biciklistov itd. na Opčine. Tramvaj je vozil med 11. in 3. uro. Po klancih in stezah je bilo ljudi kakor mravljincev. Zlasti ženski spol je bil častno zastopan. Kamor si se obrnil, si čul najrazličnejše slane in neslane dovtipne na račun ubogega kometa, ki jih je moral požirati kar na debelo. Občinstvo je, sprehajaje se med obeliskom in vasjo, pričakovalo, kedaj se prikaže rep. A velikemu delu Hal-

romarjev se ni ljubilo čakati na cesti; šli so raje k gostoljubnemu „Mičetu“ ki jim je postregel z izborno kapljico, in tam počakali, da pride komet in tudi — — — izgine. Marsikdo, ki se ga je malo „na-lezel“, mi je zatrjeval, da je videl kar dva komete. A gotovo večina nočnih popotnikov, ki so šli samo radi komete na Opčine, se je vračala domov razočarana in zatrjevala, da se ne izplača izgubiti noči za videti malo megle.

Tudi mi svetujemo, vsem onim, ki želijo izpolniti svojo dolžnost napram kometu naj raje počakajo čas po 18. maju (ako bo mo še živi), ko madame Halley ne bo več kratila počitka željnim Tržačanom spanja in se bo prikazovala zvečer.

H koncu naj omenimo, da je moral biti „Piccolov“ poročevalec zelo slabega humorja, ko je v včerajšnjem poročilu o procesiji na Opčine po dolgem času enkrat zapisal „Opčina, mesto „Opicina“. Vsekakor vseh Halleyevga komete!

Sinočnja noč je nudila enake slike.

Kometoman.

Tržaška mala kronika.

Fantastičen ples regnikola. — Josip Codognola, star 62 let, rojen na Reki in pristojen v Verono, si je radi precejšnje praznote v njegovih žepih izmislil poseben način, da bi iz kalinov izjemal denar. Imel je pri sebi razne vstopnice za neki ples natakarjev, ki se je lani vršil v Bergerjevi restavraciji. Spremenil je datum, kakor da bi se ples moral vršiti dne 7. t. m. Prodal je potem okolo 20 teh vstopnic raznim svojim tovarišem in njihovim soprogam. Naznanjenega dne so se te osebe podale v Bergerjevo restavracijo na ples, a ostale so seveda z dolgim nosom. Jezni radi blamaže so podali ovadbo proti goljufivemu regnikolu, ki je bil tudi aretiran.

Zginil je Herman Sancin, star 18 let, stanujoč v ul. Pietà št. 3; njegov oče Anton je opozoril policijo.

Dekla tatica na begu. Dvajsetletna Irma D'Agostini, vslužbena kakor dekla pri g. D'Allessandri, mu je vkradla zlat prstan z briljantom in potem ušla.

Koledar in vreme. — Danes: Binkoštna sobota. — Jutri: Binkoštna nedelja.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti.

Rokovnjači. Kakor že objavljeno upri-zori jutri „Citalnica“ to najbolj priljubljeno nar. igro s petjem v dvorani „Nar. doma“ pri sv. Ivanu. Začetek ob 4 in pol popoldne. Vstopnina 60 stot. Sedeži I. vrste 60, II. vrste 30 stot. Po predstavi bo ples do polnoči. Svira popolni društveni orkester.

DAROVI.

— K obrambnemu skladu rocolske podružnice CMD je pristopil g. Ivan Mozetič iz Rocola h.-št. 766, ter plačal 5 K.

— Za rocolsko podružnico CMD. se je nabrala v „osmici“ pri Čoku v Lonjerju 1 K 70 stot.

Nar. del. organizacija.

Skupina „prosta luka“ N. D. O. ima danes zvečer točno ob 8. uri zelo važen sestanek v društvenih prostorih N. D. O. ul. Lavatoio št. 1. Vse tovariše člane te skupine vabim, da se zanesljivo in v polnem številu udeležijo sestanka.

Predsednik skupine.

Danes v soboto ob 8. zvečer seja odbora skupine Lloyd. arsenal. Odborniki so naprošeni, da se je udeležijo v polnem številu in točno.

Slavec Vlad., predsednik.

Književnost in umetnost

Beseda o slovanskem obrednem jeziku pri kat. Jugoslovanih. Pod tem naslovom je izšla brošurica, v kateri je ponatisnjena razprava, ki jo je objavila „Edinost“ pod naslovom: „Škofu Naglu v slovo“. — Priporočamo to brošurico, ki se dobiva v tiskarni „Edinost“ za ceno 30 vinarjev vsem onim, ki se zanimajo za predmetno vprašanje. Cisti dobiček je namenjen zgradbi novega šolskega poslopja pri sv. Jakobu.

Dobiva se tudi v Slovanski knjigarni g. J. Gorenjca v Trstu.

„Ljubljanski Zvon“ ima v svoji majevi številki sledečo vsebino: 1. Oton Zupancič: Telesa naša. — Razgled. — Večer v pristanu. — Jadra. 2. Ksaver Meško: Mrtva sreča. 3. Mara Tavčar: Ah, da sem kraljica... 4. A. Debeljak: Pomladansko razkošje. — V parku. 5. Ivan Cankar: Tovariš Severin. (Konec). 6. Friderik Juvančič: Edmond Rostand kot dramatik. (Konec). 7. Dr. Pavel Grošelj: Iz prazgodovine zemlje. (Dalje prihodnjič). 8. Milan Pugelj: Pismo. 9. Krakovčan: Akademski slikar Ludovik Grilc. 10. Dr. Fr. Kidrič: Paberki o Korytku in dobi njegovega delovanja v Ljubljani. (Dalje

prihodnjič). 11. Književna poročila. 12. Gledišče. 13. Glasba. 14. Razni zapiski.

Slapšak Julij: Turki pred svetim Tilnom. Zgodovinska povest. (Jan Legova mladinska knjižnica II. zvezek) Izdaja in za-„Zaveza avstr. jugoslov. učiteljskih društev“. Cena vez. 1 K 20 stot. po pošti 1 K 36 stot.

Izšla je zanimiva mladinska povest, ki je tudi zelo pripravna za naše ljudske knjižice. Priporočamo!

Vesti iz Goriške.

x **Varujte se sleparjev!** Po mestu hodi več ljudi, ki prodajajo žganje ter govore vsakomur, ki jim hoče verovati, da so prisiljeni prodajati žganje vsled nesreč v družini.

Pravijo tudi, da prodajajo to žganje po vsaki ceni.

Pokazalo pa se je, da je to žganje sam špirit, pomešan z vodo. Zato, pozor!

x **Piva** se je popilo v Gorici meseca aprila 869 hektolitrov. Za tako eminentno vinorodno deželo, kakor je naša, je ta množina piva kaj nepovoljno znamenje.

x **Izvozni trg** v Gorici se odpre dne 18. t. m. Določeno je, da pred 5. uro zjutraj ne bo imel nihče pristopa na trg, izvzemši lastniki barak za jedila in pijače.

Kolesarsko društvo „Gorica“ je imelo v petek 6. majnika t. l. XIV. redni občni zbor ob povoljni udeležbi. Novi odbor se je v seji dne 12. t. m. tako-le konstituiral: predsednik Rado Žbona, podpredsednik Rado Saunig, tajnik Joško Kuštrin, tajnikov namestnik Miloš Frandolič, blagajnik Milan Dekleva, blagajnikov nam. Zvonimir Bavčar, I. reditelj Joško Sirk, II. Vekoslav Šinigoj.

Iz Tolmina. Gospoda, ki želé bivati čez počitnice na letovišču v Tolminu, naj se blagovole obrniti na odsek, ki daje za ptujski promet brezplačno informacije glede stanovanj. Za odgovor je priložiti znamko za 10 stot.

Bralno in pevsko društvo „Ladija“ v Devinu priredi dne 16. t. m. javno tombolo in ples. V slučaju slabega vremena se vrši ples v dvorani g. Plesa.

Ob enem naznanja, da darove za društveno zastavo sprejema g. M. Ples, veleposestnik v Devinu.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Andrežu bo imela svoj občni zbor prihodnje nedeljo 15. t. m. ob 2. uri pop. v Šoli. Z ozirom na važnost društva vabi na obilno vdeležbo — odbor.

Iz Gor. Branice. Dne 8. maja t. l. je bil lep dan za našo vas Branico. Tega dne smo prvič videli v naši dolini Sokole. Bili so Sokoli iz Trsta in iz tržaške okolice. S Sokoli je prišel tudi njihov pevski zbor. Sokolski pevski zbor je izvajal na naši veselici, ki se je vršila v prid naše družbe sv. Cirila in Metoda, razne pevske točke. Vidi se, da ima „Sokolski pevski zbor“ v osebi g. Mahkote dobrega pevovodjo. Veselica je dobro uspela, le škoda, da je bilo slabo vreme. G. blagajnik podružnice sv. Cirila in Metoda iz Šmarij, mislim, da je lahko zadovoljen.

Hvala „Sokolu“ in njegovemu pevskemu zboru in vsem drugim udeležencem!

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes 14. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure pop.

Nekaj kilogramov bele moke, velika slika, ponočne omarice, omara, umivalnik z zapiralom, mizica ogledalo, divan, srajce, spodnje hlače, maje, sotane, volnene rute, dežniki, prišite odeje, fuštanj, flanela, bombaževina, volna, saten, bluze, obleke za otroke, torbice, moderci, žepne rute in druge manufakture.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo Štev. 2

preporoča slavemu občinstvu svojo mizarnico. Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Cermák || V. Tuscher

:: zobozdravnik :: koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

MODERNO POHIŠTVO!

TRST

PETER JERAJ

ULICA SV. KATARINE ŠT. 13

VOGAL ULIGE V. BELLINI

Mnenje g. dra. Polatschek, Schmiedeberg

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Naznanjam Vam, da sem dosegel z Vaši SERRAVALLOVIM KINA - VINOM z železom (Vino di China Ferruginoso Serravallo) izvrstne uspehe in sicer tudi v slučajih, ko so mi drugi krvnotvorni pomočki odrekli.

SCHMIEDEBERG, 7. oktobra 1909.

Dr. POLLATSCHEK.

Podpisana priporoča svoje dobroznano gostilno „**Pri stari breskvi**“ v ulici Belvedere št. 17, kjer toči najboljši KRAŠKI TERAN, istrsko črno in vipavsko belo vino. Domača kuhinja. Postreže ob vsaki uri z mrazimi in gorkimi jedili. Postrežba točna. — Cene zmerne. Za obilen obisk se priporoča udana **Josipina Fišer** gostilničarka.

Poskusite FI-GOVO KAVO „**Salutin**“ ki je na najzdravejši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. ○○○○

Josip Črnigoj

priporoča slav. občinstvu svojo pekarno in sladčičarno

Ulica Ferriera 37 vogal ul. Centi.

Ivan Godina

stavbni klepar

TRST - ulica Soussa št. 3 - TRST

Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela :: kakor n. pr. stavbna, pomorska in obrtna. :: Poprave iz bandona cinka, medena, bakra itd.

se izvršujejo točno in solidno.

KOPELJI IN SENALKE PO NAROČILU. - Prodaja kuhinjskih in kmetijskih potrebščin i. t. d. vse to po najnižjih cenah.

ZOBZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.

po 9. do 1. in od 3. do 6.

Tržaški grafični zavod
(Stabilimento grafico Triestino)

Kupujte gramofone in plošče

:: samo v največji primorski zalogi ::

Tržaški graf. zavod
(Stabilimento grafico Triestino)

TRST, Piazza della Borsa št. 13

Plošče s slovenskimi, hrvatskimi, italijanskimi in nemškimi komadi v ogr. izberi

Posiljajte na deželo. Plačevanje na obroke.

Trst, Piazza della Borsa 13.

Svoji k svojim! **Odlikovana krojačnica** Cene zmerne!

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. nad. (ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

: Izvršuje vsakovrstne obleke :

najnovejše mode (od 50 Kron naprej) in vsakovrstne uniforme.

Naročbe se izvršijo točno. Delo solidno

Zlet III. okraja Primorske Sokolske župe v Bilje se je vršil ob ogromni udeležbi sokolskih društev. 278 Sokolov je korakalo v spredu skozi vas, njim na čelu br. starosta in Sokol na konju. Dež je bil ves čas, med sprevedom in telovadbo. Vzlic temu je nastopilo pri prostih vajah 106 telovadcev, za njimi pa 46 članov naraščaja biljenskega in mirenskega Sokola. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo obojih, ki so vstrajali na dežju in na opolzkih tleh nevstrajano do konca, da so bili, ko so odkarakali, zlasti naraščaj, vsi premočeni. Zatem je sledila orodna telovadba. Udeležilo se je 7 vrst. In vse to v dežju na mokrem orodju. Po telovadbi so hiteli vsi, Sokoli in občinstvo, pod streho. Oddaljena bratska društva so kmalu odšla. Zvečer se jo razvil živahen ples.

Zleta so se udeležila sledeča društva: Trst, Ajdovščina, Gorica, Deskle, Prvačina z odseki, Črniče, Selo, Volčjadraga, Miren in St. Andrež.

Vsem bratskim društvom iskrena zahvala, da so vstrajala s pravo sokolsko nevstrajnostjo, vsem bratskim Sokolom krepak: Na zdar!

Iskrena hvala bratu Ivanu Saunigu, ki nam je dal brezplačno na razpolago svoj krasni park, ki je vzbujal občudovanje vsakega posetnika. Na zdar!

Vesti iz Istre.

Iz Boljunca. Toliko naše Konsumno, kolikor pevsko-bralno društvo „Prešeren“ sta torej čutili potrebo, popraviti mol dopis v „Edinosti“ od 6. t. m., ali popravili sta tako, da — nista nič popravili! S tem da visi pred hišo ogromna trobojnica in da so na mizah vžigalice, še ni nikak dokaz. Menda vendar omenjeni narodni društvi ne bosta razobesili italijanske trikolore in nastavili po mizah vžigalice „Lege“?!

Ako torej hočejo, da se operejo, naj povedo točno in jasno: Zakaj ne razobesijo napisov?

Čul sem, da pravijo gospodje, da jih sedaj prav za „gušto“ ne razobesijo. Ali take vrste „guštov“ so precej čudne in — če res ni nikakega drugega razloga — je to le dokaz, da se res boje — tržaškim italijanskim izletnikom pokazati slovenski tabli, ki počivati siroti v nekem hlevu.

Razne vesti.

Vihar in silen naliv na Dunaju. V sredo zvečer je divjal na Dunaju grozen vihar. Pihal je silen veter, potem je pa lilo kakor iz škafa, tako da so bile vse ulice pod vodo. Naliv je napravil mnogo škode.

Tekmovanje zrakoplovcev. V Verone bo dne 20. t. m. veliko tekmovanje zrakoplovcev. Glavna nagrada iznaša 200.000 lir. Vzlic temu se je javilo le malo natecateljev.

Rodbina obolela vsled uživanja strupenih gob. V Budimpešti je te dni po noči naglo obolel 60-letni uradnik Edvard Sarközy, njegova soproga, troje otrok in služabnica. Pozvani zdravniki rešilne postaje so vgotovili, da so se omenjeni zastрупili vsled uživanja strupenih gob. — Takoj so jim izprali želodce ter jim tako rešili življenje.

13.500 stihov v slavo kneza Nikole. G. Radomir Krivokapić Orlinski je dovršil svoj veliki spev „Heroida“ in ga bo dal v tisk. Spev sestoji iz 13.500 stihov, dvajset in pet pesmi, a opisuje svobodo Črnogore, kakor tudi faze, ki jih je preživela Črnogora od Kosovega polja do sedaj. Delo je posvečeno črnogorskemu knezu Nikoli, ki je vsprejel posvetitev.

Pamet in pleša. Dr. Chavanne v Parizu izvaja v dolgem članku za vse plešce zelo razveseljivo dejstvo, da je plešivost večinoma znak prebrisanoosti in razumnosti. Vsi primitivni narodi, ki vodijo zelo malo razvito duševno življenje, kakor n. pr. Eskimi, črnci, Japonci in Indijanci, imajo zelo močno raščo las, dočim je plešivost pri Evropejcih in Japoncih zelo pogosta. Chavanne navaja potem množico velikih mož, ki so bili plešasti, kakor n. pr. Newton, Leibniz, Cervantes, Shakespeare, Goethe, Cezar, Gustav Adolf, Karol XII., Friderik Veliki, Napoleon, Moltke, Bismark.

Veliki možje z zelo gosto raščo las so naravnost redki. — Na zvršetku opaža dr. Chavanne sicer prav pametno, da zamore biti človek tudi z veliko plešo zelo neumen.

Angleški muslimani. Angleži so zgradili v Liverpoolu mošejo, ki jo pa redko posejajo pravi muslimani, kajti vsi pravi orijentalci, ki si izberejo Angleško za svojo domovino, živijo v Londonu, zato pa ta mošeja služi skoro izključno angleškim muslimanom za njihovo versko shajališče. — Treba namreč znati, da je v Liverpoolu prešlo na islam nad 1000 Angležev. O tej

verski udruzi donša „Islamic World“ sledeče podatke: Razum poligamije, ki je na Angleškem po zakonu prepovedana, še li-verpoolski muslimani strogo drže korana, dajajo celo svojim otrokom taka imena, ki so navadna v turških, arabskih in perzijskih deželah. Z mošejo je v zvezi dekliška in deška šola, knjižnica, muzej, bolnišnica in dvorana za predavanja, v kateri se predava o orijentatskih jezikih in literaturi.

Dnevnik Edinost
v Trstu

je izdal in založil sledeče knjige:

1. „Vohun“, Spisal J. F. Cooper. Cena K 1-60.
2. „Tri povesti grofa Leva Tolstega“, Cena 80 vinarjev.
3. „Kazaki“, Spisal L. N. Tolstoj. Prevel J. Knaflič. Cena K 1-60.
4. „Prva ljubezen“, Spisal Ivan Sjergjejevič Turgjenjev. Prevel Dr. Gustav Gregorin. Cena K 1.
5. „Poljub“, Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světila. - Prevel J. P. Cena 80 vinarjev.
6. „Igralec“, Roman. Iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. Cena K 1-60.

Vse te knjige se dobivajo v tiskarni „Edinost“ v Trstu in v vseh knjigarnah po Slovenskem. Poština za posamezno knjigo je 10 vinar.

Krojačnica : Andrej Lazar
Trst, Piazza C. Goldoni 10, I. n.

je prestrbljena s pristnim anglešk. biagom zadnje mode v veliki izbiri in — izdeluje vsakovrstno obleko po najnov. kroju. Jako zmerne cene. Ugodni pogoji plačevanja.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

Izvrstna vezateljica in šivilja se priporoča za delo na dom. Cene zmerne. Naslov pove „Inseratni odd. Edinosti pod številko...“ 815

V najem se sprejme dobrodoča krcma na dežel. Ponudbe pod „Krcmar 810“ na Inseratni odd. Edinosti. 810

Več poštenih delavcev se sprejme na prenočišče. — Cene zmerne. — Sposobnost zajamčena. Via Ariosti št. 6, II. 810

Mladenci več slovenskega in nemškega jezika išče službo kot natakar ali kaj ličnega. Naslov pove „Edinost“ 816

Na obroke! Velika izbira Na obroke!
izgotovljen. oblek za gospode in manuf. blaga
po jako zmernih cenah
JAKOB DUBINSKY, Trst, Barriera 34, II. n.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibel in drug se je preselilo na Cersa 49 (Piazza Goldoni) Tel. 1405

z bogato opretno za vsako vrstni pogreb, in prodajalnico mrliških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic Perle, porcelana. — Velika zaloga voščtenih sveč

Prodaja za debelo in drobno.

CENE ZMERNE. TELEFON 16-83

Na obroke

Velika zaloga izdelanih oblek za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za perilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kostoris, ul. S. Giovanni 16, I. n.
zraven „BUFFET AUTOMATICO“

POZOR! Skladišče ni v prtilju, ampak v prvem nadstropju. POZOR! Skladišče ni v prtilju, ampak v prvem nadstropju.

Velika zaloga praznih butelj
Trst, Via delle Ombrelle 5. Telefon 71, Romano 11.
GUIDO & UGO COEN

100.000 butelj od šampanjca za refoš. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refoš, šampanjec, bordeaux, rensko vino, konjak, itd. — Velika zaloga butelj od pol litra in od eden in pol litra. Damjane iz stekla opietene. Prevzamejo se določiljate na deželo. Kupuje razbito steklo vseh vrst

Lepa prilika za „peke“! Hiša s popolnoma opravljenimi pekarji se proda ali da v najem pod ugodnimi pogoji takoj v Lescah na Gorenjskem. Pekarna brez konkurence. Hiša je nova, krita z opeko in ima vodovod. Podrobnosti pri lastniku J. Pretnarju, trgovca na Bledu 665

Josip Stofa mizararski mojster. Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela.

Slovinci in meščani! Dolžnost je Vaša, da se udeležujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane 13, za kar se vam toplo priporoča udani Anton Novak. Svoji k svojim! 666

Kdor hoče dober zajutrek naj se oglasi pri Antonu Ivančič-u, Trst
ulica della Stazione št. 13
kjer dobi gnjat, salami, sir in razne slanice kakor tudi raznovrstna vina in vedno sveže — **Dreherjevo pivo.** —

Gostilna Al Belvedere
ul. Belvedere št. 37
toči najboljša bela in črna vlp. in črna dalm. vina. Domača kuhinja, gorka in mrzla jedila vedno na GENE ZMERNE razpolago. POSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se priporoča Vekoslav Rebek.

Izključno edini slovenski gostilničar ki toči najboljšo vino!
Kdor gleda svoje zdravje, mora iti v gostilno **J. Leban, ul. Salice, Trst** pod stopnicami, kjer toči dobro vipavsko po 72-64 stotink liter. Istrako po 64-56 stotink liter. Za obilen obisk se sl. občinstvu priporoča J. LEBAN.

Ugodna prilika! V veliki, fini žganjarni na trgu pred Narodnim domom št. 1 (vogal ulice Ghega) je na razpolago. Nov dohod ogromne partije marsale in vermoutha po K 1-60 liter. **Acti Spumante, Refoš, zagrebški Pe linkovac in Sokol - Posebne vrste: Ruse** po najzmernejših cenah.

Konec sveta se približuje. Repatica Halley je tu, ali jaz imam še dobrega vina in po ceni. Slovinci! pite moje vino in vam repatica ne bo škodovala. Prihitite vai v gostilno „Al ginnasio“, ulica Squero nuovo št. 7. Hinko Kosič. 1273

DANIELE PILLIN
Trst - ulica Acquedotto 94
TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in živega apna.
Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči

izvršuje vsakovrstna brušenja

Rodolfo Botteri
brusar, via Belvedere št. 26

Velika zaloga rezalnih predmetov, britev, škarij, nožev vseh velikosti. Vajence, ki hodijo po hišah, nosi deviza z mojim imenom.

izborna in točno po nizkih cenah

V krojačnici Amalija Pogornik Trst, ulica Farneto št. 40 odlikovani z diplomom na razstavi malih obrti, izvršujejo se obleke za gospo in sicer po zadnjih uzorcih in pariškem kroju. Paletots, Blouses in plesne obleke. Cene zmerne. Srejmemo se gospice v poduk proti mali odškodnini.

Umetni : fotografični atelje
pri sv. Jakobu - TRST. ulica Rivo št. 42 (pritličeje)

Izvršuje vsako fotografično delo, kakor tudi razglede, posetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsakatero fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

V odlik. prodajal. obuvala
„Cazzoleria Triestina“
Trst, ulica Giosuè Carducci 21
prej Torrente), dobi se poleg raznih finih čevljev za gospode in gospo sledeče obuvale po najzmernejših cenah in sicer:

(Moški čevlji iz usnja Boxcaif (za povezati) Kron 9.60
" " " Boxcaif (z elastiko) " 9.60
" " " Boxcaif Derby " 10.—
" " " Boxcaif zap. Triumph " 10.—

Ravno taki čevlji za dečke 1 krono manj. Vsaki par je iz najfinejšega usnja. DELO SOLIDNO.

Velik izbor izdelanega perila, ovratnikov, zapesnic, srajc, nogavic in rokavic!
Žepne rute tucat od K 1.— dalje. Rokavice iz kože od K 2-30 dalje. Dežniki od K 2-50 — dalje.

Vse to se dobiva v novi prodajalni
Enrico Zerquench
Trst, Passo S. Giovanni 2 (Nasproti Novim obokom).

„Restavrant Finding“
ulica Cologne št. 11
Vsako nedeljo in petek
: plesna zabava :
Svira orkester.

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini
Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove (vogal Torrente) Alla citta di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke ročnatih za otroke. Površnat, močne jope, kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski točen. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Spooljalitota: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovjajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah